

خروج از جمع ۴۰۰ دانشگاه برتر جهان

تایمز ۲۰۲۷ زنگ خطر را به صدا درآورد؛ خروج کامل ایران از جمع ۴۰۰ دانشگاه برتر، افت تولید علم و دلایلی که مسئولان وزارت علوم قبل‌ها هشدار داده بودند

صادق غفوریان m.ghafoorian@khorasannews.com

ماجرا، پایان روند صعودی دانشگاه‌های ایران در رتبه بندی جدید تایمز است. برای دانشگاه‌ها، رتبه‌بندی جهانی فقط جدولی از نام‌ها و اعداد نیست؛ این ارزیابی‌ها بر دیده‌شدن بین‌المللی، جذب دانشجویان و پژوهشگران، همکاری‌های علمی و ارزیابی سیاست‌های دانشگاهی اثر می‌گذراند. البته هیچ رتبه‌بندی، تصویری کامل از کیفیت آموزش و پژوهش ارائه نمی‌کند و نتیجه هرکدام به روش‌شناسی و شاخص‌های خاص آن وابسته است. با این حال، تغییر جایگاه کشورها در چند ارزیابی معتبر می‌تواند نشانه‌ای از تحول در توان علمی و رقابت‌پذیری دانشگاه‌ها باشد.

مدرس نمونه‌ای معنادار است؛ این دانشگاه سال گذشته برای نخستین بار در بازه ۶۰۱ تا ۸۰۰ قرار گرفت، اما مسال دوباره از رتبه‌بندی خارج شده است. افزون بر دانشگاه‌های حذف‌شده، ۱۴ دانشگاه ایرانی در وضعیت گزارش ثبت شده‌اند؛ یعنی اطلاعات خود را سال کرده‌اند، اما رتبه رسمی نگرفته‌اند. این وضعیت نشان می‌دهد که سال داده به‌تنهایی برای حضور در جدول رتبه‌بندی کافی نیست و دانشگاه باید معیارهای لازم را نیز احراز کند. در سمت دیگر جدول، تصویریکدستی از نزول دیده‌ نمی‌شود. ۹ دانشگاه به‌یودر تبه داشته‌اند؛ از جمله دانشگاه علم و صنعت و چند دانشگاه علوم پزشکی. در مقابل، ۱۷ دانشگاه افت رتبه را تجربه کرده‌اند و ۲۲ دانشگاه نیز کاملاً از فهرست کنار رفته‌اند. پس ماجرا نه سقوط همزمان همه دانشگاه‌ها، بلکه کوچک‌شدن دامنه حضور ایران و افزایش شمار دانشگاه‌های نزولی یا حذف‌شده است. با این همه، حذف دانشگاه‌ها از رتبه‌بندی را پاید نشانه‌ای هشداردهنده دانست، نه به‌تنهایی مدرکی قطعی در باره کاهش تولید علم؛ زیرا روش و معیارهای هر رتبه‌بندی نیز در نتیجه‌دخیل‌اند.

در ادامه روند نزولی تولید علم ایران

این رخداد در بستری نگران‌کننده تر قرار گرفته است. پیشتر، داده‌های منتسب به اسکوپوس و سایمگو، از نزول جایگاه ایران در برخی شاخص‌های تولید علم حکایت داشتند؛ ایران که در سال ۲۰۲۲ رتبه ۱۵ را داشت، در پایان ۲۰۲۳ به رتبه ۱۷ رسید. این اعداد به رتبه‌بندی تولیدات علمی مربوط‌اند و نباید بار تبه دانشگاه‌ها در تایمز یکی گرفته شوند؛ اما کنار هم قرار گرفتن آن‌ها پرسی جدی ایجاد می‌کند؛ آیا کاهش شتاب تولید و اثرگذاری پژوهش، به‌تدریج در جایگاه دانشگاه‌ها نیز

داشته و ترکیه نیز افزایش تولید علمی را تجربه کرده است. در چنین شرایطی، ثابت‌ماندن تولید ایران هم می‌تواند به معنای عقب‌رفتن نسبی باشد؛ زیرا تبه‌ها حاصل عملکرد ایران به‌تنهایی نیستند و با پیشرفت دیگر کشورها تغییر می‌کنند. او همچنین به مهاجرت پژوهشگران اشاره کرد و هشدار داد که این پدیده همیشه به جابه‌جایی فیزیکی محدود نیست: «پژوهشگری ممکن است در ایران حضور داشته باشد، اما مقاله‌اش را با وابستگی سازمانی خارج از کشور منتشر کند.»

چشم‌انداز خطرناک

افت حضور در تایمز را باید در همین چارچوب دید؛ نه حکم نهایی درباره کیفیت دانشگاه‌های ایران، بلکه نشانه‌ای از فشار همزمان بر تولید پژوهش، همکاری بین‌المللی، زیرساخت و توان حفظ و جذب نیروی علمی. پاسخ مؤثر نیز صرفاً در افزایش تعداد مقاله خلاصه نمی‌شود. دسترسی پژوهشگران به تجهیزات و منابع علمی، حمایت از حضور در شبکه‌ها و کنفرانس‌های بین‌المللی، تقویت کیفیت و اثرگذاری پژوهش و ایجاد شرایطی برای حفظ پیوند علمی پژوهشگران با دانشگاه‌های ایران، از جمله محورهایی است که خودمستولان بر آن هاتاکید کرده‌اند. اگر این هشدارها به سیاست‌های پایدار و قابل‌سنجش تبدیل نشوند، توقف روند صعودی تایمز ممکن است نه‌یک افت مقطعی، بلکه نشانه‌ای از دشوارتر شدن رقابت علمی ایران در سال‌های آینده باشد.

هشدارهایی که شنیده نمی‌شود

هشدارهای دو سال اخیر مسئولان وزارت علوم در باره روند مداوم سقوط علمی را بارها شنیده بودیم. پیمان صالحی، معاون وقت پژوهشی وزیر علوم، سال قبل درباره امکان تکرار افت رتبه ایران هشدار داده و عواملی چون کاهش حضور در کنفرانس‌های بین‌المللی، دسترسی محدود به پایگاه‌های اطلاعاتی و فرسودگی تجهیزات پژوهشی را مطرح کرده بود. ابطی، معاون کنونی پژوهشی وزیر علوم نیز روزهای قبل از روند نزولی تولیدات علمی از سال ۲۰۲۱ سخن گفت. به گفته او، طی یک دوره پنج‌ساله شاخص‌های تولید مقاله به‌شدت منفی همراه بوده، هر چند در دو سال اخیر رشد ۱۶ درصدی ثبت شده است. او همچنین هشدار داده که برای دستیابی به رتبه چهاردهم، رشد تولیدات علمی باید به ۸ درصد برسد. ارقام اعلام‌شده درباره عملکرد پنج‌ساله در اظهارات و اب‌تفاوت‌هایی بیان شده‌اند؛ بنابراین تفسیر دقیق آن‌ها به تعریف شاخص و باز زمانی وابسته است. با این حال، پیام کلی روشن است؛ رشد مقطعی اخیر هنوز لزوماً افت انباشته یا فاصله با قبیان را جبران نمی‌کند.

در مسابقه منطقه عقب‌نمانیم

رقابت منطقه‌ای نیز اهمیت دارد. به گفته این مقام، عربستان با سرمایه‌گذاری در چارچوب برنامه ۲۰۳۰ رشد قابل توجهی

آکمی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

برابر رای شماره ۱۹۸۵۹/۴۶۰۶۰۵۰۳۰۶۰۱۴۰ هیئت دوم و رای اصلاحی شماره ۱۱۶۸۱/۴۶۰۶۰۵۰۳۰۶۰۱۴۰ هیئت اول موضوع تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک نیشابور تصرفات مالکانه بالمعارض متقاضی آقای خلیل همت آبادی فرزند بر اتعلی در شش‌دانگ یک باب ساختمان به مساحت ۱۰۵۵ متر مربع از پلاک شماره ۵۷ فرعی از ۳۶ اصلی واقع در بخش ۱۲ حوزه ثبت ملک نیشابور خریداری از مالک رسمی آقای غلغلی فتحی محرز شده است. مراتب به منظور اطلاع عموم در روزنامه یکی روزنامه محلی دیگری در روزنامه کثیر الانتشار و در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی نداشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید طرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم کنند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد. م الف ۸۲۰۵۰۶/۲۸ تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۵/۰۶/۲۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۵/۰۷/۱۲

محمد بیرم آبادی – رئیس ثبت اسناد و املاک نیشابور

آکمی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

برابر آرای شماره های ۱۸۳۱۸۳/۳۲۱۰۱۰۱۴۰۶۰۳۰۶۰۵۰۳۲۱۰۱۸۴/۴۶۰۶۰۳۰۶۰۵۰۳۲۱۰۱۴۰ هیئت دوم موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک نیشابور تصرفات مالکانه بالمعارض متقاضیان خاتم فاطمه اویسی ثانی فرزند ابوالفضل و آقای سهراب طوسی فرزند اسماعیل هرکدام نسبت به سه دانگ مشاع از شش‌دانگ یک باب ساختمان به مساحت ۱۴۳۰۶۸ مترمربع از پلاک شماره ۵۵ فرعی از ۳۲ اصلی واقع در بخش ۱۲ حوزه ثبت ملک نیشابور خریداری از محل مالکیت رسمی علی امیر شفیع زاده محرز شده است. مراتب به منظور اطلاع عموم در روزنامه یکی روزنامه محلی دیگری در روزنامه کثیر الانتشار و در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید طرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم کنند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد. م الف ۸۳۰۵۰۷/۲۸ تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۵/۰۶/۲۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۵/۰۷/۱۲

محمد بیرم آبادی – رئیس ثبت اسناد و املاک نیشابور